Haags Montessori Lyceum

HAAL HET BESTE UIT JEZELF

2026-2027

Toetsbeleid

Haags Montessori Lyceum

hml.nl – info@hml.nl
070 324 5418

- Nassau Bredastraat 5, 2596 AK Den Haag
- Neuhuyskade 40, 2596 XL Den Haag

mon tes sori nederlandse montessori vereniging

Inhoud

1. Visie op toetsing 4
Missie 4
Visie 4
Waarom toetsen we? 4
De rol van toetsing 5
2. Inhoud van toetsen: "Wat toetsen wij?" 6
Wettelijke kaders 6
Doorlopende leerlijn 6
Rol van de toets 6
Toetsen op verschillende niveaus 7
Toetsen van de brede ontwikkeldoelen 7
Methode-onafhankelijke toetsing 7
Uitgangspunt 7
Historie en huidige situatie 8
Tijdstip metingen 8
Inzichten 8
Afname 8
Toetsmomenten niet-examenklassen 8
Voor de onderbouw 9
Voor 3 mavo, 3 havo/vwo, 4 havo, 4 vwo en 5vwo 9
Toetsing voor het examen 9
Voorbereiden op de toets 9
3. De organisatie van de toetsing en de constructie van de toetsing: "Hoe toetsen wij?" 10
Organisatie niet- examenklassen 10
Uniformiteit 10
Het maken en aanleveren van de toetsen 10
Surveillance 10
Fraude 10
Inhalen van gemiste toetsen en herkansingen 11
Inhalen proef 11

Inhalen bewijs 11
Herkansingen 11
Nakijktermijn 12
Organisatie examenklassen 12
Procedure bij toetsing 12
Taalbeleid bij de toetsen 12
Toetskwaliteit 13
Niveaubepaling van toetsen met een taxonomie en toetsmatrijs 13
Beoordeling andersoortige toetsen 13
4. Kwaliteitsborging 14
Rolverdeling 14
Toetskwaliteit 15
Relevante protocollen 15

1. Visie op toetsing

Missie

“We voeden leerlingen op om leiding te geven aan zichzelf in verbinding met anderen”

Visie

Het montessorionderwijs is traditioneel vernieuwingsonderwijs. Onderwijs is onderdeel van en instrument voor opvoeding. Dit uitgangspunt plaatst het montessorionderwijs per definitie aan de rand van het reguliere onderwijs waarbij “kwalificatie” – het behalen van een diploma – het belangrijkste doel is. Tegelijkertijd kiest het Voortgezet Montessori Onderwijs (VMO) ervoor om de opvoeding-via-onderwijs binnen de kaders van het reguliere onderwijs te laten plaatsvinden. Dit betekent dat wij ons conformeren aan de doelen die de overheid stelt. Wij investeren in een manier van werken die de motivatie van leerlingen vergroot, juist door naast kwalificatie ook persoonsvorming en socialisatie een plek te geven. Het HML doet dit als onderdeel van het VMO door de brede ontwikkeldoelen - creativiteit, zelfstandigheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid - te integreren in ons leerprogramma met behulp van zes (didactische) karakteristieken: hoofd, hart en handen, leren kiezen, samenwerken, reflecteren, verbinding tussen vakken, buiten en binnen leren. De 21ste eeuwse vaardigheden zien wij als uitwerking en ondersteuning van onze brede ontwikkeldoelen en karakteristieken en hebben daarom ook een plek in onze leerdoelen.

Waarom toetsen we?

Op het HML wordt door middel van toetsing informatie verzameld. Allereerst geven toetsresultaten inzicht in prestaties, capaciteiten en kwaliteiten van de leerlingen. Dit is het hoofddoel van de toetsing. Als nevendoel geeft toetsing ook informatie over de kwaliteit van de lessen.Toetsing geeft inzicht in de kwaliteit van de lessen op sectieniveau en op schoolniveau. Tenslotte is toetsing een voorbereiding op het Centraal Schriftelijk Eindexamen en daarmee op het behalen van een diploma.

Toetsing heeft de functie van een niveaumeting van de leerling

- De toets geeft aan of de leerling de leerdoelen van de getoetste lesstof heeft behaald.
- De toets geeft de leerling inzicht in zijn eigen niveau
- De toets geeft de docent inzicht in het niveau van de leerling

Toetsing heeft een voorspellende waarde en een determinerende functie

- Het totaal aan toetsresultaten voor een vak geeft de leerling en de docent inzicht in de mogelijkheden van de leerling om het vak succesvol voort te zetten en op welke leerlijn.
- Het totaal aan toetsresultaten voor alle vakken samen geeft de leerling, de docent, de coach, de teamleider en de ouders inzicht in de mogelijkheden van de leerling om kansrijk een volgend schooljaar in te gaan en op welke leerlijn

Toetsing heeft de functie van de meting van de brede ontwikkeldoelen zelfstandigheid, creativiteit en maatschappelijke betrokkenheid.

- In het montessorionderwijs zijn zelfstandigheid, creativiteit en maatschappelijke betrokkenheid geïntegreerd in het onderwijsaanbod. Met de "bewijzen” meten we in hoeverre deze brede ontwikkeldoelen gehaald worden.

Toetsing in het eindexamenjaar heeft een kwalificerende functie

- De toetsresultaten in het examenjaar bepalen of een leerling geslaagd is of gezakt voor het eindexamen en of hij kan worden toegelaten tot het vervolgonderwijs.

Toetsing heeft een formatieve functie

- Zowel summatieve toetsen als formatief handelen geven inzicht in de leervorderingen van de leerling.
- Als de toets wordt voorzien van feedback aan de leerling, voegt dit extra waarde toe aan het lerende effect van de toets.
- Het bespreken van de toets zorgt ook voor een lerend effect voor de leerlingen en de docent.

Toetsing maakt het mogelijk resultaten van een vak te analyseren.

- Per docent
- Per leerjaar en schoolsoort
- Ten opzichte van andere vakken
- Ten opzichte van andere scholen

Toetsing geeft inzicht aan de docent over de kwaliteit van zijn lessen.

- De docent krijgt inzicht in hoe de leerstof is overgekomen op leerlingen.
- De docent maakt gebruik van de resultaten om zijn/haar/hun eigen lessen bij te stellen.

Toetsing heeft naast het bovenstaand de functie van inzichtgeven in niet-vakspecifieke, vakoverstijgende vaardigheden en in de vorderingen op het gebied van de brede ontwikkeldoelen creativiteit, zelfstandigheid en maatschappelijke betrokkenheid.
Deze vaardigheden komen het meest tot uiting bij toetsen in alternatieve vorm zoals de bewijzen, projectopdrachten en het profielwerkstuk.

De rol van toetsing

Het HML ziet de toetsing niet als doel op zich, maar als middel om leerling te leren leiding te geven aan zichzelf in verbinding met anderen. Het doel is om je als mens voor te bereiden op de toekomst.
Sinds het schooljaar 2016-2017 is het aantal toetsen verminderd. We werken met minimaal zes en maximaal acht toetsmomenten per vak per jaar. De proeven en bewijzen staan in een proeven- en bewijzenschema. Op iedere proef en op ieder bewijs wordt feedback gegeven. Bij de bewijzen gebeurt dit in Peppels, ons digitaal leerlingportfolio, bij de proeven mag dit ook mondeling of schriftelijk op de proef.
Sinds schooljaar 2020-2021 werken we met didactisch coachen, een methode om ons formatief handelen in de les te versterken door het stellen van de juiste vragen.

2. Inhoud van toetsen: "Wat toetsen wij?"

Wettelijke kaders

De verantwoordelijkheid voor wat er getoetst wordt, ligt bij de vaksecties. Maar er zijn wettelijke kaders die de vrijheid van secties hierin beperken. Ook zal iedere sectie zich moeten houden aan de schoolbrede afspraken en regels rondom toetsing. (zie hoofdstuk 3).

De inhoud van de lesstof en van de toetsen wordt bepaald door de kerndoelen die gelden voor de onderbouw en de eindtermen die gelden voor de bovenbouw tot aan het eindexamen. Iedere sectie zal zich op de hoogte moeten stellen van de kerndoelen en de eindtermen voor haar vak. Daarnaast toetsen wij de brede ontwikkeldoelen van het VMO, creativiteit, zelfstandigheid en maatschappelijke betrokkenheid. Zie daarvoor het kopje "toetsen van de brede ontwikkeldoelen".

In de onderbouw geven de kerndoelen speelruimte aan secties om keuzes te maken in te behandelen onderwerpen en didactiek. Deze keuzes bepalen mede de inhoud en de vorm van de toetsen, dus hierin is ook speelruimte.

In de bovenbouw geven de eindtermen voor het examen minder speelruimte aan secties om keuzes te maken in de te behandelen onderwerpen en didactiek. We werken gericht toe naar het eindexamen (SE en CE). De lesstof en de toetsen bereiden de leerlingen voor op het examen.

Doorlopende leerlijn

Vanaf de brugklas wordt er gewerkt aan een doorlopende leerlijn naar het eindexamen. Dit betekent dat ook in de toetsing de doorlopende leerlijn herkenbaar moet zijn.

In schooljaar 2022-2023 hebben de secties de opdracht gekregen de doorlopende leerlijn aan de hand van de leerdoelen vorm te geven. Deze leerdoelen zijn ook inzichtelijk gemaakt in de jaarplanners die door de vaksecties worden aangeleverd.

Vanuit wat er gevraagd wordt aan leerlingen in het examenjaar redeneren we terug naar het eerste leerjaar.

In de komende jaren zullen we de doorlopende leerlijn herijken aan de hand van de curriculumvernieuwingen.

Rol van de toets

Het lesprogramma en de lesstof worden niet bepaald door de methode: de methode is een middel en geen doel op zich. De keuze voor de methode hangt samen met de vraag of de methode past bij de missie en visie van de school en of de methode goed voorbereidt op het examen. In het vaksectiewerkplan licht de sectie toe met welke argumenten gekozen is voor een methode.

Toetsen op verschillende niveaus

Om recht te doen aan de verschillende niveaus van leerlingen en deze tot uitdrukking te laten komen in toetsresultaten, zal iedere toets het niveau van vragen moeten opbouwen volgens een gekozen taxonomie.
De keuze voor de verhoudingen worden opnieuw volgens de principes van de doorlopende leerlijn bepaald: de verhouding tussen kennis, toepassen en inzicht van het eindexamen in het vak geeft richting aan deze verhouding in de toetsen voor de jaren voorafgaand aan het eindexamen. In de heterogene klassen maakt de leerling de toets op diens eigen niveau.

Toetsen van de brede ontwikkeldoelen

Creativiteit, zelfstandigheid en maatschappelijke betrokkenheid zijn de brede ontwikkeldoelen zoals geformuleerd door het Voortgezet Montessori Onderwijs. Deze brede ontwikkeldoelen moeten worden getoetst in de bewijzen en mogen worden getoetst in de proeven.

Richtlijnen bewijzen:

- Een bewijs is een summatief beoordelingsmoment om te kwalificeren of een prognose te geven anders dan een proef.
- Een bewijs is een summatieve toets
- Een bewijs heeft een beoordelingsmodel dat vooraf bekend is gemaakt
- Een bewijs kan in een i-uur worden afgenomen, in een b-uur of het bewijs mag thuis gemaakt worden.
- Een bewijs kan individueel of in groepen geleverd worden.
- Een bewijs bevat minimaal twee onderdelen uit het kerncurriculum
- In een bewijs wordt minimaal een van de brede montessori-ontwikkeldoelen zelfstandigheid, creativiteit en maatschappelijk bewustzijn ingezet.
- Iedere sectie heeft per jaarlaag een bewijs waarin een burgerschapsdoel wordt getoetst.
- Voorbeelden van bewijzen zijn: een verslag, een debat, een take-home tentamen of een openboektoets, een toneelstuk of een filmpje.
- Een bewijs is geschikt om de hogere orde denkvaardigheden (evalueren- creëren) te testen.

Methode-onafhankelijke toetsing

Uitgangspunt

Als school gebruiken we DIATOETS als ijkmoment om te kijken hoe we het als school doen ten opzichte van de andere scholen die aan DIATOETS meedoen. Als het nodig is kunnen we ons onderwijs verbeteren en aanpassen.

DIATOETS is geen beoordeling, maar een ontwikkelinstrument. De uitslagen van DIATOETS tellen niet mee voor de overgang. Het is een manier om de ontwikkeling van de leerling te monitoren en inzicht te krijgen in zijn groei. Ze worden gebruikt om een selectie te maken voor de ondersteuningslessen taal en rekenen.

Historie en huidige situatie

Tot en met schooljaar 2017-2018 hebben we de methode CITO-VAS gebruikt als methode-onafhankelijke toets. Nadeel aan de CITO-VAS was dat we met papieren toetsen werkten en dat de toetsuitslagen niet meteen inzichtelijk zijn. Een voordeel van DIATOETS is dat de toetsuitslagen meteen bekend zijn, dat ook inzichtelijk is hoe lang leerlingen over de toetsen doen en dat de scores gespecificeerd kunnen worden in deelscores. DIATOETS biedt de mogelijkheid om digitaal, methode-onafhankelijk te toetsen voor de volgende onderdelen in klas 1,2 en 3:

- Nederlands begrijpend lezen
- Nederlands woordenschat
- Engels begrijpend lezen
- Engels woordenschat
- Rekenen
- Wiskunde (behalve in 3m)

Tijdstip metingen

In de brugklas vindt een nulmeting in oktober plaats en een volgmeting in maart/april,
In klas 2 en 3 zijn alleen volgmetingen in maart/april.

Inzichten

DIATOETS geeft ons de volgende inzichten:

- Schoolniveau
- Cohortniveau
- Klasniveau
- Individueel niveau

Afname

De diatoetsen worden afgenomen in de vaklessen Nederlands, Engels en wiskunde om het belang van de toetsen te onderstrepen.

Toetsmomenten niet-examenklassen

De secties leggen hun toetsmomenten voor de niet-examenklassen vast in een proeven- en bewijzenschema dat door de teamleider wordt gemaakt en bekeken wordt op haalbaarheid. Hierbij wordt vooral gekeken naar de verdeling over de periode. Verplaatsen van een toets kan alleen in overleg met de teamleider. Daarna dient er schriftelijk gecommuniceerd te worden aan de hele klas met een cc naar de teamleider.

- Verhouding proeven en bewijzen

Zo ziet de structuur eruit:

Voor de onderbouw

In de onderbouw werken we in klas 1,2 van de NHK en 1,2 van de NBS met zes toetsmomenten waarvan ten minste twee proeven en tenminste twee bewijzen. De vakdocenten mogen zelf kiezen hoe ze de toetsmomenten inzetten. De weging van zowel de toetsen als de bewijzen is 1.

Voor 3 mavo, 3 havo/vwo, 4 havo, 4 vwo en 5vwo

Voor 3 mavo, 3 havo/vwo, 4 havo, 4 vwo en 5 vwo werken we met vier proeven en minimaal twee en maximaal vier bewijzen.

In 3 mavo zullen er in periode 1 geen bewijzen zijn. In periode 1 bereiden de leerlingen zich voor op leren leren voor de proeven. Sommige bewijzen zijn praktische opdrachten die meetellen voor het eindexamen. De weging van de proeven en bewijzen in 3 mavo is 1.

In de bovenbouw mag de weging van de proeven 1 of 2 zijn. De weging van de bewijzen is 1.

De vakken maatschappijleer, CKV, NLT, BSM, T&T en tekenen, science, DT en vrede en recht mogen afwijken van de weging 1 voor de bewijzen. Zij vragen daarvoor toestemming aan de conrector onderwijs.

- De data van de proeven en bewijzen zijn in een proeven- en bewijzenschema vastgelegd.
- Vier weken voordat het inleveren van het bewijs gepland is, wordt het bewijs in het I-uur besproken, zodat leerlingen bij het inschrijven van de B-uren rekening kunnen houden met eventuele samenwerkingsopdrachten.

Toetsing voor het examen

In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt aangegeven per toets aangegeven om welk domein en welke stof het gaat. Bovendien wordt de duur van de examens aangegeven en in welke periode de examens worden afgenomen. In geval van PO's, mondelinge overhoringen, luistertoetsen en andere vormen van toetsing geeft de sectie de uiterste inleverdatum of afnamedatum. Ook dit wordt aan het begin van het schooljaar per leerjaar en schooltype vastgelegd in het PTA. Voor informatie over de examinering op het HML verwijzen we naar het examenreglement.

Voorbereiden op de toets

De leerling wordt door de docent voorbereid op de toets door de leerdoelen expliciet te benoemen. De docent vertelt de leerling waarop hij in de toets wordt beoordeeld, wat er van hem wordt verwacht, wat hij moet kennen en kunnen en waar de docent bij de beoordeling op let. Dit wordt ook per toets in Peppels beschreven.
Een formatieve toets kan voorafgaan aan een summatieve toets. De formatieve toets geeft een goede indruk van wat de leerling kan verwachten bij de summatieve toets en geeft de leerling tegelijk inzicht in waar hij voldoet en waar hij zich nog kan verbeteren.

3. De organisatie van de toetsing en de constructie van de toetsing: "Hoe toetsen wij?"

Organisatie niet- examenklassen

Op het HML worden de proeven afgenomen in de lessen en de bewijzen mogen ook thuis gemaakt worden.
Het HML heeft voor klas 3mhv, 4hv en 5v twee toetsweken en sinds schooljaar 2022-2023 voor klas 4h en 5v een extra slottoetsweek.

Uniformiteit

Per leerjaar en per leerlijn zullen alle toetsen per periode inhoudelijk gelijk zijn. Voor inhalen gebruiken we een andere proef. Er mogen wel verschillende versies van de toets gebruikt worden. Ook de gehanteerde normering en het gehanteerde antwoordmodel zullen voor alle leerlingen hetzelfde zijn.

Het maken en aanleveren van de toetsen

Iedere sectie is verantwoordelijk voor het maken van de benodigde proeven en bewijzen. De sectie maakt hiervoor zelf een verdeling. De secties werken met leerjaarverantwoordelijken, die verantwoordelijk zijn voor het lesprogramma en voor de toets van een bepaald leerjaar en schooltype. De docent blijft eindverantwoordelijk. Alle toetsen worden voorafgaand aan een definitieve versie voorgelegd aan alle sectiegenoten die in hetzelfde leerjaar en op dezelfde leerlijn lesgeven. We werken met het vier-ogen-principe. Ook de normering en het antwoordmodel worden bepaald door een lid van de sectie, vaak degene die ook de toets heeft gemaakt en ook de normering en het antwoordmodel worden voor deze definitief zijn, ter goedkeuring voorgelegd aan de betreffende sectiegenoten.

Surveillance

Van alle surveillanten wordt verwacht dat zij bij een aantal toetsen zullen surveilleren tijdens de centraal georganiseerde toetsmomenten. Surveillanten zijn een kwartier voor aanvang van de toetsen aanwezig in het lokaal. Zij halen de toets voor aanvang op bij de toetcoördinator. In klas 1 en 2 gaat dit via de teams.
Docenten houden de absenties bij en houden toezicht. Wat we daaronder verstaan is beschreven in het toetsprotocol. Bij onregelmatigheden lichten ze de teamleider in.
Ze leveren de gemaakte toetsen ook weer in bij de teamleiders in klas 1 en 2 en bij de roostermakers vanaf klas 3.

Fraude

Als een leerling tijdens een toets betrapt wordt op fraude of een andere onregelmatigheid, zal de lesgevende docent altijd in overleg treden met de teamleiders. Afhankelijk van het protocol zal de teamleider samen met de docent de leerling een sanctie opleggen.

De maatregelen waarvoor gekozen kan worden zijn:

a. Verlies van herkansing
b. Puntenaftrek in de beoordeling
c. Het ongeldig verklaren van een deel van de gemaakte proef
d. Het opnieuw laten maken van (een deel van) de proef
e. Het cijfer 1 geven met behoud van herkansing
f. Bovenstaande maatregelen kunnen in combinatie met elkaar genomen worden

Inhalen van gemiste toetsen en herkansingen

Inhalen proef

Indien een leerling een proef geoorloofd mist, haalt hij deze in op de door de school aangewezen momenten na de proef. De leerling schrijft zichzelf in voor het inhaaluur via een bookingssysteem. Vanuit dit bookingssyteem gaat een seintje naar de docent. De docent regelt dat de proef aanwezig is. Op de NHK kan de proef tijdens studiecoaching worden ingehaald. Hiertoe is dagelijks een mogelijkheid.
Als een proef dusdanig laat wordt ingehaald dat het cijfer pas na inschrijving van de herkansing kan worden ingevoerd, vervalt het recht op herkansing voor de bewuste proef.
Als de docent de deadline niet haalt, vervalt het recht op herkansing niet.
Leerlingen die ongeoorloofd absent zijn bij een toets, moeten een herkansing inleveren.
Leerlingen mogen ook altijd een toets inhalen bij de eigen docent die daarvoor een b-uur kan gebruiken.

Inhalen bewijs

Als een leerling de deadline van een bewijs niet haalt, spreekt de vakdocent een nieuwe deadline af met de leerling(en). Het missen van een deadline levert maximaal 0,2 aftrek **per werkdag** met een maximum van 2,0 puntenaftrek op het eindcijfer. Afspraken hierover maakt de vaksectie en deze worden van tevoren bij de opdracht vermeld. In overleg met de vakdocent en de teamleider werkt de leerling op school buiten schooltijd aan het bewijs.

Herkansingen

Na een periode heeft de leerling recht op herkansingen. In klas 1 en 2 gaat dit middels reparatiedagen. De docent mag voorwaarden hangen aan de herkansing: er is een inspanningsverplichting om te mogen herkansen. De herkansing moet uiterlijk gemaakt worden in de periode volgend op de periode waarin de toets gemaakt is
In leerjaar 1, 2 en 3 zijn er twee herkansingen per periode, behalve in periode 4, dan is er geen herkansing.
In de bovenbouw is er één herkansing per periode, behalve in de laatste periode.

De leerling herkanst alleen proeven. De leerling verliest het recht op herkansing in geval van ongeoorloofde absentie, het missen van een deadline of fraude. De leerling verliest een herkansing per bewijs dat op inhalen staat.
De docent noteert de beoordeling van de reparatie of herkansing in de herkansingskolom in SOM.

Voor het inhalen van gemiste proeven is het inhaaluur. Als een leerling op het moment van inschrijven voor herkansingen nog proeven op inhalen heeft staan, zal hij/zij/hen het herkansingsmoment moeten gebruiken om de proeven alsnog in te halen.

Nakijktermijn

Iedere docent heeft 7 werkdagen de tijd om een proef of SE na te kijken. Voor de bewijzen, po's en handelingsdelen is de nakijktermijn 10 werkdagen. Deze termijn gaat in principe in op de dag nadat de toets is gemaakt. Iedere doordeweekse dag worden de cijfers om 17.00 uur in som gepubliceerd voor leerlingen en ouders.
Tijdens toetsweken en SE-weken worden de cijfers pas gepubliceerd na de laatste toets.

Organisatie examenklassen

Hier geldt het wettelijke examenreglement dat onder verantwoordelijkheid van de examencommissie, de examensecretaris en de rector wordt nageleefd.

Procedure bij toetsing

Toetsen worden zorgvuldig samengesteld met inachtneming van de volgende punten

- Ontwerp: een docent bepaalt welke eindtermen in de toets aan de orde moeten komen
- Constructie: de toets wordt ieder jaar opnieuw ontworpen
- Afname: de omstandigheden voor de afname van de toets zijn in orde (rust en ruimte)
- Beoordeling: de jaarlaagverantwoordelijke van de sectie ontwerpt een beoordelingsformat en iedere docent zal dit format volgen. Er is altijd contact en afstemming met collega's voordat de cijfers definitief bekend worden gemaakt.
- Docenten geven in Peppels feedback op de bewijzen. Voor de proeven geldt dat dit in Peppels beschreven mag worden, maar dat dit ook mondeling kan plaatsvinden. Feedback mag ook op de proef worden geschreven. De feedbackwijzer is hiervoor beschikbaar.
- Evaluatie: periodiek zal de sectie de kwaliteit en de resultaten van de toetsen evalueren en verbeterpunten meenemen naar de volgende toets. Een analyse van de toets vindt in ieder geval plaats bij een gemiddelde lager dan een 5.5. Een gemiddelde lager dan 5.5 moet bij de teamleider gemeld worden.

Taalbeleid bij de toetsen

In het taalbeleid bespreken we hoe we meer aandacht gaan schenken aan begrijpend lezen en woordenschat. Van bijna iedere sectie heeft een afgevaardigde de cursus Taalgericht Vakonderwijs gevolgd, aangeboden via het CED. Onderdeel van deze cursus is het lezen en beantwoorden van vragen in de toetsen. Een ander speerpunt is het vergroten van de woordenschat. Het CED adviseert om woordjes en begrippen per vak te laten leren en te overhoren. De werkgroep taalbeleid gaat hiermee aan de slag.

Toetskwaliteit

Een summatieve toets moet voldoen aan de volgende kwaliteitscriteria:

- **Validiteit**. Bij validiteit gaat het erom of een toets in overeenstemming is met de leerdoelen van een leerstofeenheid en of de toets toetst wat getoetst moet worden. Welke kennis moet een leerling verworven hebben? Wat moet hij met die kennis doen. Het formuleren van leerdoelen is hierbij onontbeerlijk.
- **Betrouwbaarheid**. Verschillende beoordelaars moeten uitkomen op hetzelfde cijfer en vergelijkbare prestaties moeten uitkomen op hetzelfde cijfer.
- **Specificiteit**. Een leerling kan pas een goed cijfer halen als hij de leerdoelen heeft bereikt.
- **Moeilijkheid.** Het niveau van de toets moet passen bij de gewenste leerlijn van de leerling en aansluiten bij het niveau van de leerstof. Er moet een duidelijk verschil bestaan tussen mavo- , havo- en vwo-vragen.De secties in het vaksectiewerkplan op hoe ze de verschillende niveaus toetsen en daarmee determineren.
- **Determinerend vermogen.** De toets maakt verschil tussen leerlingen die de leerstof beheersen en leerlingen die de leerdoelen niet beheersen. De toets moet kunnen voorspellen op welke leerlijn de leerling het volgend schooljaar het vak zal kunnen volgen.
- **Transparantie.** De leerling weet wat er van hem wordt verwacht tijdens de toets. De leerling weet bij het maken van de toets de weging per vraag.
- **Tijd.** De toets moet binnen de beschikbare tijd te maken zijn. De toetsen in de niet-examenklassen duren 50 minuten.
- **Taaltechnische kwaliteit.** De kwaliteit van de toets is dusdanig dat leerlingen geen fouten maken in de toets als gevolg van te moeilijk of vaag taalgebruik.
- **Praktische uitvoerbaarheid.** De toets moet aangeboden worden onder randvoorwaarden die de leerling in staat stellen de toets in rust en regelmaat te maken.

Niveaubepaling van toetsen met een taxonomie en toetsmatrijs

In de toets komen verschillende vragen voor, die een indicatie geven van het niveau waarop de leerling de stof beheerst. Om een evenwichtige en verantwoorde verdeling van de niveaus per toets te waarborgen kan de sectie gebruik maken van verschillende taxonomieën. Voor de talen wordt vaak een taxonomie gehanteerd van het SLO die afgeleid is van de ERK-niveaus.

Beoordeling andersoortige toetsen

Niet alle toetsen hebben de vorm van een schriftelijke toets. Er zijn ook toetsen met een alternatieve vorm zoals mondelingen, presentaties, verslagen, werkstukken. De beoordeling kan op vakniveau gebeuren, maar de beoordeling kan ook een element van een andere vaardigheid in zich hebben, zoals creativiteit, zelfstandigheid of maatschappelijke betrokkenheid. Om de alternatieve toetsen te kunnen beoordeling worden rubrics aanbevolen. De secties hebben de vrijheid zelf een beoordelingsmodel te maken. Een bewijs kan nooit een proef zijn, het bewijs moet voldoen aan de eerdergenoemde voorwaarden.

4. Kwaliteitsborging

Rolverdeling

De schoolleiding
- is verantwoordelijk voor de visie op toetsing en de examinering
- is verantwoordelijk voor de toetsing en examinering
- is verantwoordelijk voor de borging van het toetsingsproces

De examencommissie bewaakt de kwaliteit van de schoolexaminering op de volgende punten:
- Inrichting en uitvoering van de processen rondom examinering
- Inhoudelijke kwaliteit van toetsing en examinering
- Aansluiting van toetsing en examinering op de visie van de school
- Afsluitend karakter van het schoolexamen
- Vaststellen van de richtlijnen en aanwijzingen ter beoordeling van de schoolexamens

De examenleiding
- Is verantwoordelijk voor het organiseren en afnemen van de (school)examens, de uitvoering van het examenreglement en PTA in het examenjaar en in de voor-examenjaren.
- Stelt samen met de rector en de conrector onderwijs de examenuitslag vast
- Tekent samen met de rector de diploma's en de cijferlijsten

De vaksectie
- Is verantwoordelijk voor het tijdig maken en aanleveren van toetsen
- Hanteert het vier-ogen-principe bij het maken van een toets.
- Is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de toetsen
- Zorgt ervoor dat de eindtermen getoetst worden
- Houdt zicht op het uniform beoordelen van het werk.
- Maakt uniformiteitsafspraken en organisatorische afspraken

De docent
  - Ontwerpt het toetsprogramma
  - Maakt kwalitatief goede toetsen en is daarvoor verantwoordelijk.

De toetscoördinator en roostermaker
- Maken een toetsrooster voor de toetsweken en houden rekening met:
  - Zo mogelijk niet meer dan twee toetsen op een dag per leerling (met een enkele uitzondering: hier wordt gekeken naar haalbaarheid en belasting)
  - Zo mogelijk per docent een spreiding van toetsen over de week zodat niet een docent bijna al zijn toetsen pas aan het einde van de week ontvangt.
  - Zo mogelijk niet altijd dezelfde vakken op hetzelfde moment worden gepland.
- Ontvangen de toetsen volgens de tijdsplanning in de jaaragenda.
- Controleren of alle toetsen op tijd zijn ingeleverd en lichten de teamleiders in als dit niet het geval is of bij andere onregelmatigheden.

Toetskwaliteit

Jaarlijks heeft de vaksectievoorzitter ten minste één keer overleg met de rector of met de conrector onderwijs over het vaksectiewerkplan.
Secties ontvangen van de schoolleiding cijfermatige gegevens, sinds schooljaar 2022-2023 in de vorm van een sectierapport. Sinds schooljaar 2022-2023 hebben we een kwaliteitsmedewerker die in samenspraak met het datateam en de schoolleiding de gevraagde data en vragen genereert.
De toetsresultaten worden bekeken op de volgende punten:

a) Wat maakt je blij en waar zit de pijn?
b) Welke aannames worden bekrachtigd en welke worden ontkracht?
c) Welke vragen zou je graag aan een andere sectie willen stellen?
d) Wat wil je de schoolleiding vragen?
e) Wat neem je mee in je verbeterplannen?
f) Wat heb je nodig van het datateam ter verdieping?

Ook de examenresultaten worden geëvalueerd.

Nu vindt de evaluatie nog te veel alleen schriftelijk plaats. Vanaf schooljaar 2023-2024 worden de ambitiegesprekken met de sectieleiders ingevoerd. Twee keer per jaar (eind periode 1 en begin periode 4 worden de resultaten in een gesprek geëvalueerd).

Naast resultaten zal ook de kwaliteit van de toetsen onderwerp zijn van gesprek

- Hoe wordt bij het ontwerp van de toetsen gebruik gemaakt van een taxonomie?
- Welke verhouding tussen de verschillende denkniveaus hanteert de sectie en waarom?
- Op welke manier wordt taalbeheersing en taalvaardigheid van de leerlingen gestimuleerd in de toets?

In overleg met de sectievoorzitter worden afspraken gemaakt over verbeterpunten.

Ook in het MT zullen vanaf schooljaar 2023-2024 de toetsresultaten minimaal één keer per jaar op de agenda staan. Knelpunten worden besproken en er worden actiepunten opgesteld om verbeteringen aan te brengen.

Relevante protocollen

1. Dyslexie
2. Examenreglement
3. Toetsprotocol
4. Dyscalculie
5. Feedbackwijzer